

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: M. L.
bytem X
zastoupen: Mgr. Josef Kameník, advokát
sídlem Palackého 1299/25, 586 01 Jihlava

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022, sp. zn. SZ/MPSV-2021/173740-920, č. j. MPSV-2022/5174-920,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 3. 5. 2022, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) dne 5. 5. 2022, brojil žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022,

sp. zn. SZ/MPSV-2021/173740-920, č. j. MPSV-2022/5174-920 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Jihlavě (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“), ze dne 12. 10. 2021, vypraveného dne 13. 10. 2021, sp. zn. UP/45087/2021/SS, č. j. 41602/2021/JIH (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“ nebo „prvostupňové rozhodnutí“), zamítl a prvostupňové rozhodnutí jako správné potvrdil.

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně nepřiznal žalobci příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Při svém rozhodování vycházel správní orgán I. stupně z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Jihlava (dále jen „OSSZ“) ze dne 22. 9. 2021, podle něhož žalobce nesplňuje zdravotní podmínky pro uznání stupně závislosti, neboť jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nevede k neschopnosti zvládat alespoň tři nebo čtyři základní životní potřeby. Dle posudkového závěru žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá pouze základní životní potřebu péče o domácnost.

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul dosavadní průběh správního řízení a předestřel rozhodnou právní úpravu ve věci. Pro účely odvolacího řízení byl zdravotní stav žalobce opětovně přezkoumán Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“).
4. Dle závěrů **posudku PK MPSV ze dne 14. 12. 2021** nebyl žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí osobou, která se dle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu sice žalobce vyžadoval každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, nebyl však neschopen zvládat aspoň tři nebo čtyři základní životní potřeby. Dle posudkového závěru PK MPSV nebyl žalobce schopen zvládat pouze základní životní potřeby péči o zdraví a péči o domácnost. Tento stav trval i k datu 26. 7. 2021 (tj. ke dni podání žádosti o příspěvek na péči).
5. Při svém hodnocení PK MPSV vycházela jak z podkladové dokumentace (sestavající ze spisové dokumentace žalovaného a OSSZ), tak z doložené zdravotní dokumentace, včetně odborných lékařských nálezů, jakož i z výsledků sociálního šetření. PK MPSV prostudovala podkladovou dokumentaci a vyhodnotila ji jako dostatečnou k posouzení zdravotního stavu v nepřítomnosti žalobce. Zdravotní stav žalobce je dle názoru PK MPSV z doložené dokumentace dostatečně dokumentovaný a umožňuje vyslovení posudkového závěru.
6. Podle posudkového zhodnocení komise žalobce trpí epilepsií typu GM a je u něj popisována schizoafektivní porucha smíšeného typu. Žalobce sledován pro epileptický syndrom, objevují se u něj záchvaty. Dle psychiatrické zprávy ze srpna 2021 má žalobce postpsychotický defekt osobnosti, podle zprávy z psychiatrie z října 2021 je u žalobce přítomna paranoidně bludná produkce, sluchové halucinace a bludy a byla mu upravena medikace. Dle RTG a ortopedického vyšetření je u žalobce přítomna v oblasti kyčlí coxa valga bilaterálně, acetabulární dysplazie a koxartróza.

7. U žalobce není popisována zjevněji narušena orientace zrakem či sluchem. Kardiopulmonálně je žalobce kompenzován, nejsou u něj uváděny zjevnější zažívací obtíže ani inkontinence. Je popisován stav po operaci hernie disku. Na horních končetinách není popisována paretická symptomatologie ani zjevnější kloubní postižení. Na dolních končetinách taktéž není přítomné topické paretické postižení. Podle posudku PK MPSV je žalobce schopen samostatné chůze, chůze je pomalejší, limitována pro větší vzdálenosti a při chůzi žalobce nepoužívá kompenzační pomůcky. PK MPSV vycházela i ze záznamu o sociálním šetření ze dne 27. 7. 2021.
8. PK MPSV dospěla k závěru, že žalobce je podstatným způsobem omezen ve výkonu sledovaných aktivit. Epilepsie není ani přes zavedenou léčbu plně kompenzována, záchvaty se občas objevují, ale frekvence záchvatů není popisována. PK MPSV však neshledala medicínské důvody, pro které by žalobce nebyl schopen ostatní základní životní potřeby s výjimkou péče o zdraví a péče o domácnost zvládat. I když některé aktivity vykonává žalobce složitěji či déle než zdravá osoba, je schopen je ve výsledku samostatně zvládnout.
9. Žalovaný považuje posudek PK MPSV za zcela úplný a přesvědčivý do té míry, že jím bylo prokázáno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl žalobce osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby dle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách. Komise se v konečném výsledku (v otázce určení stupně závislosti) shodla se závěry posudkového lékaře OSSZ.
10. Na základě posouzení zdravotního stavu PK MPSV dospěl žalovaný k závěru, že prvostupňové rozhodnutí nebylo vydáno v rozporu s právními předpisy, a proto odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

III. Žaloba

11. V žalobě žalobce namítal, že je napadené rozhodnutí nezákonné, nespravedlivé a zkracuje jej na jeho právech. Žalobce nesouhlasí s důvody, jimiž žalovaný odůvodnil zamítnutí jeho žádosti. Žalovaný nesprávně posoudil skutkový stav věci a podklady týkající se osoby žalobce.
12. Žalobce namítal, že sociální šetření bylo v jeho případě provedeno nedůsledně a nekompletně. Poněvadž nebylo provedeno v místě bydliště žalobce, nebyly zjištěny okolnosti významné pro správní řízení a vydání napadeného rozhodnutí.
13. Žalobce zdůraznil, že je osobou závislou na pomoci jiných osob a že si nezvládá sám obstarávat základní životní potřeby. Připomněl, že aktuálně bydlí v domě s pečovatelskou službou a je mu poskytována pečovatelská služba a osobní asistence. V současné době též požádal o přestavbu bytu na bezbariérový. Žalobce potřebuje pomoc při přípravě léků, kontrolu nad jejich užíváním, pomoc v domácnosti, pomoc při přípravě stravy a kontrolu nad stravovacími návyky. Zároveň má pohybové potíže (především při pohybu po schodech), samostatně nezvládá hygienu, není schopen se samostatně umýt. Žalobce trpí epilepsií, schizofrenií a depresi. Proto je v péči o domácnost odkázán na pomoc jiné osoby (dcery).
14. Podle žalobce žalovaný postupoval při hodnocení jeho zdravotního stavu a schopností zvládat základní životní potřeby v jeho neprospěch. To žalobce vyvozuje mj. z rozdílných závěrů lékaře OSSZ a komise, co se počtu uznaných nezvládaných

základních životních potřeb týče. Žalobce se mimo uznané základní životní potřeby nedokáže dlouhodobě samostatně postarat o svoji tělesnou hygienu, neboť v důsledku svých pohybových a ortopedických potíží nedokáže bez pomoci jiné osoby vlézt do vany. Sám pak dlouhodobě nezvládá rovněž stravování. V minulosti podstoupil operaci žaludku, má potíže s příjmem potravy a nechutenstvím.

15. Pro tyto důvody žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný se k žalobě vyjádřil přípisem ze dne 10. 6. 2022, v němž v první řadě poukazoval na opožděnost podané žaloby.
17. K vlastnímu obsahu žaloby žalovaný sdělil, že žalobce svá tvrzení o nesprávném vyhodnocení skutkového stavu a podkladů rozhodnutí nijak nekonkretizoval a nedoložil. V této souvislosti žalovaný připomněl, že PK MPSV vycházela při hodnocení jeho zdravotního stavu z veškeré dostupné lékařské dokumentace zahrnující rovněž odborné lékařské nálezy, na které žalobce v žalobě odkazuje. Komise též zohlednila záznam ze sociálního šetření. V podrobnostech stran posouzení zdravotního stavu žalovaný odkázal na posudek PK MPSV ze dne 14. 12. 2021.
18. Žalovaný dále konstatoval, že sociální šetření proběhlo v případě žalobce v souladu s právními předpisy, řádně a v místě jeho trvalého bydliště. Šetření se účastnil žalobce i jeho pečující osoba, související záznam podepsali bez námitek a průběh šetření nerozporovali ani v průběhu správního řízení.
19. Jelikož má žalovaný za to, že napadené rozhodnutí je prosté vad a v řízení předcházejícím jeho vydání nedošlo k žádným pochybením, krajskému soudu navrhl, aby, pokud žalobu neodmítne pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tuto v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

20. Na základě žádosti žalobce ze dne 26. 7. 2021 zahájil správní orgán I. stupně správní řízení za účelem posouzení nároku na příspěvek na péči. Ve správním řízení na prvním stupni bylo dne 27. 7. 2021 na adrese X provedeno sociální šetření v délce trvání půl hodiny. Následně správní orgán I. stupně přerušil řízení a požádal lékaře OSSZ o vypracování posudku. Podle posudkového závěru lékaře OSSZ ze dne 22. 9. 2021 není žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopen zvládat pouze jednu základní životní potřebu (péči o domácnost). Proto jej nelze považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Na podkladu posudku OSSZ vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, proti kterému se žalobce odvolal.
21. V odvolacím řízení nechal žalovaný zdravotní stav žalobce opětovně přezkoumat PK MPSV. Ta ve svém posudku ze dne 14. 12. 2021 dospěla k závěru, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav znemožňuje žalobci zvládat dvě základní životní potřeby – péči o domácnost a péči o zdraví. V případě žalobce se tudíž nejedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách.
22. S ohledem na tyto posudkové závěry vydal žalovaný napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
24. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas. Napadené rozhodnutí bylo žalobci podle údajů vyznačených na doručence doručeno dne 14. 1. 2022. Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu k Okresnímu soudu v Jihlavě dne 4. 3. 2022, tedy ve lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. (tuto skutečnost krajský soud ověřil ze soudního spisu vedeného pod sp. zn. 11 C 114/2022). Usnesením Okresního soudu v Jihlavě ze dne 1. 4. 2022, č. j. 11 C 114/2022-36 (dále jen „usnesení o zastavení řízení“), tento soud řízení zastavil a současně žalobce poučil, že může svou žalobu podat u věcně a místně příslušného Krajského soudu v Brně, a to ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení.
25. Konec lhůty pro podání žaloby u příslušného soudu rozhodujícího ve správním soudnictví tudíž připadl na den 23. 5. 2022. Správní žaloba byla krajskému soudu doručena dne 5. 5. 2022. Lhůta podle § 72 odst. 3 s. ř. s. tak byla v posuzované věci zachována.
26. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu soud vycházel z předloženého správního spisu.
27. Krajský soud rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
28. Žaloba **není důvodná**.
29. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“). Východiskem je přitom samotný pojem závislost (§ 8 zákona o sociálních službách), jehož význam je utvářen skrze konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Ten pak § 3 písm. c) zákona o sociálních službách definuje jako zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.
30. Aktuální právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzování zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku pak podle § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost se nehodnotí.
31. Podle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky platí, že: *„Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy*

nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.“

32. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce. Podle § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá být jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v příloze k prováděcí vyhlášce.
33. Správní řízení ve věci přiznání příspěvku na péči se pak vyznačuje tím, že rozhodující důkaz zde představuje odborný posudek zdravotního stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné fyzické osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovedl, že se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť tyto k tomu nemají odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-50, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104; rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz)
34. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32, přitom platí, že pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaná osoba některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sama a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Současně podle konstantně zastávaného názoru Nejvyššího správního soudu musí posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 63/2013-46).
35. V posuzované věci brojil žalobce proti napadenému rozhodnutí z důvodu věcné nesprávnosti posouzení odborné otázky stupně závislosti své osoby na péči či dohledu jiné fyzické osoby. Svou žalobu žalobce koncipoval jako výčet činností a aktivit, které samostatně bez pomoci jiné fyzické osoby v přijatelném standardu nezvládá. Vedle toho rozporoval taktéž průběh a kvalitu provedeného sociálního šetření.
36. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí následující argumentaci.
37. Na úvod právního posouzení věci krajský soud připomíná, že v napadeném rozhodnutí dospěl žalovaný na základě posudku PK MPSV k závěru, že žalobce z důvodu svého

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje pomoc jiných fyzických osob při zvládání základních životních potřeb péče o domácnost a péče o zdraví, protože tyto základní životní potřeby uznal jako nezvládané. Pokud tedy žalobce v žalobě poukazoval na to, že při přípravě léků potřebuje pomoc jiné osoby, jejíž přítomnost je zároveň nezbytná k tomu, aby předepsanou medikaci správně užíval, jedná se svou povahou o činnosti bezpochyby spadající pod aktivitu č. 1 (resp. č. 2) v rámci uznané základní životní potřeby péče o zdraví. V tomto rozsahu tedy vyzněl posudek PK MPSV ve prospěch žalobce. Totožně je tomu i v případě žalobní argumentace, podle níž žalobce samostatně nezvládá péči o domácnost a je v tomto ohledu odkázán na pomoc jiných osob, zejména pak své dcery, která mu při zajištění chodu domácnosti vypomáhá. Nezvládání této základní životní potřeby bylo rovněž uznáno PK MPSV.

38. Z obsahu podané žaloby je dále zjevné přesvědčení žalobce, že sám bez dohledu či pomoci jiné osoby nezvládá základní životní potřebu **stravování**. Krajský soud proto přezkoumal napadené rozhodnutí z hlediska této základní životní potřeby, přičemž dospěl k závěru, že PK MPSV při hodnocení zdravotního stavu žalobce posoudila též jeho schopnost samostatně se stravovat, a to v rozsahu odpovídajícím skutkovým okolnostem posuzované věci.
39. Za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování se ve smyslu písm. d) přílohy č. 1 k prováděcí vyhlášce považuje stav, kdy je osoba schopna *1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace*.
40. Žalobce v žalobě argumentoval tím, že základní životní potřebu stravování nezvládá proto, že v minulosti absolvoval operaci žaludku, má obecně potíže s příjmem potravy a nechutenstvím. Krajský soud konstatuje, že uvedenými skutečnostmi se PK MPSV v posudkovém zhodnocení zabývala a zohlednila je v přijatých posudkových závěrech. To dle krajského soudu plyne jak z diagnostického souhrnu, v jehož rámci je operace žaludku pro obezitu z května 2013 vymezena jako samostatná diagnóza, tak z obsahu vlastního posudkového zhodnocení. Z něj vyplývá, že PK MPSV při posuzování zdravotního stavu žalobce vycházela rovněž ze záznamu o sociálním šetření, přičemž informace v něm obsažené prostudovala a zhodnotila při tvorbě posudkových závěrů. Z obsahu záznamu o sociálním šetření komise ve vztahu k životní potřebě stravování mj. zjistila, že žalobce absolvoval operaci žaludku z důvodu obezity, sám si ukrojí a namaže chléb a lépe tráví tekutou stravu. Z uvedeného lze dle zdejšího soudu jednoznačně dovodit, že se PK MPSV namítanými obtížemi žalobce zaobírala. Po jejich vyhodnocení nicméně dospěla k závěru, že tyto nepředstavují dostatečný medicínský důvod k tomu, aby žalobce nebyl schopen základní životní potřebu stravování sám bez pomoci jiné fyzické osoby zvládat. V této souvislosti pak PK MPSV doplnila, že jakkoliv sice žalobce vykonává některé aktivity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v porovnání se zdravou osobou složitěji či déle, je ve výsledku vždy schopen tyto aktivity zvládnout samostatně.
41. Pokud tedy komise při posuzování závislosti žalobce o operaci břicha, obtížích spojených s příjmem potravy i výskytu nechutenství věděla, a i přesto dospěla k závěru, že z medicínského hlediska žalobce základní životní potřebu stravování samostatně bez pomoci jiné fyzické osoby zvládá, jedná se o odbornou otázku z oblasti medicíny. Tato přezkoumání krajského soudu nepodléhá, neboť k jejímu (věcnému) posouzení soud

nedisponuje potřebnými odborně-medicínskými znalostmi (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2020, č. j. 3 Ads 411/2019-31).

42. Následně krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v otázce (ne)zvládnání základní životní potřeby **tělesné hygieny**. Za schopnost zvládat základní životní potřebu tělesné hygieny se podle písm. f) přílohy č. 1 k prováděcí vyhlášce považuje stav, kdy je osoba schopna *1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se*.
43. V souvislosti s (ne)zvládnáním základní životní potřeby tělesné hygieny žalobce namítal, že není schopen se samostatně umýt, jelikož v důsledku pohybových a ortopedických potíží nedokáže sám bez pomoci jiné osoby vlézt do vany. Toto tvrzení podle soudu odporuje správnímu spisu, resp. výsledkům sociálního šetření. V záznamu o sociálním šetření je totiž ve vztahu k tělesné hygieně uvedeno, že si žalobce ráno dojde do koupelny, opláchne si obličej, učeše se a vyčistí si protézu. Večer je pak někdy schopen se do vany dostat sám, jindy zase ne, a tudíž se umyje pouze u umývadla. Pokud se cítí dobře, za pomoci madla instalovaného v koupelně opatrně vleze do vany a bez pomoci jiné fyzické osoby se zde osprchuje i osuší. Krajský soud připomíná, že za nezvládanou lze základní životní potřebu uznat pouze tehdy, není-li ji osoba schopna vykonávat v přijatelném standardu, tedy v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Z provedeného sociálního šetření podle krajského soudu neplyne, že by žalobce nebyl schopen bez každodenní pomoci či asistence jiné fyzické osoby základní životní potřebu tělesné hygieny (resp. dílčí aktivitu č. 2) zvládat. Na základě záznamu o sociálním šetření lze naopak dospět k závěru, že se žalobce vždy zvládne – v míře odpovídající přijatelnému standardu – samostatně umýt. V závislosti na jeho aktuálním zdravotním stavu (rozpoložení) se potom liší pouze způsob provedení dané činnosti, tedy zda si žalobce zvládne vlézt do vany (což mu usnadňuje instalované madlo) a umýt se tam, nebo zda se raději omyje u umývadla. Pouhá skutečnost, že se žalobce kvůli proměnlivosti a častým změnám svého zdravotního stavu nedokáže bez pomoci jiné osoby každý den umýt ve vaně, sama o sobě o nezvládnání základní životní potřeby tělesné hygieny nesvědčí.
44. Kromě toho je z posudkového hodnocení zjevné, že se PK MPSV pohybovým a ortopedickým potížím žalobce věnovala. Při posouzení zdravotního stavu žalobce PK MPSV vycházela též z odborného ortopedického nálezu MUDr. S. ze dne 16. 11. 2021. Podle RTG vyšetření, jehož závěry měla PK MPSV k dispozici, je u žalobce přítomná deformita kyčle (coxa valga bilaterálně), porucha vývoje kloubních jamek kyčelního kloubu (dysplazie acetabul) a artróza kyčelních kloubů (koxartróza). Ani na základě těchto informací, jež navíc byly v okamžiku posouzení žalobkyně před komisí značně aktuální, PK MPSV neshledala, že by potíže s kyčlemi bránily žalobci ve zvládnání základní životní potřeby tělesné hygieny tím, že by mu trvale znemožňovaly přístup do vany. Proto soud vyhodnotil námitku žalobce stran nezvládnání základní životní potřeby tělesné hygieny jako nedůvodnou.
45. Pokud jde o výhrady žalobce proti průběhu a kvalitě sociálního šetření, ani v tomto ohledu se krajský soud s jeho námitkou neztotožnil. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že v jeho případě bylo sociální šetření provedeno vadně, jelikož se neuskutečnilo v místě jeho bydliště. Krajský soud důkladně přezkoumal obsah správního spisu a dospěl k závěru, že tvrzení žalobce je v rozporu se správním spisem. Ze záznamu o sociálním šetření soud zjistil, že šetření proběhlo dne 27. 7. 2021 v čase od 11:30 hod. do 12:00 hod.

na adrese X. K tomu krajský soud uvádí, že tuto adresu žalobce ve své žádosti o příspěvek na péči ze dne 26. 7. 2021 označil jak za místo svého trvalého pobytu, tak za místo svého skutečného pobytu (tedy bydliště), jakož i korespondenční adresu. Krajský soud z obsahu správního spisu nezjistil a ani žalobce v žalobě netvrdil, že by od podání žádosti o příspěvek na péči došlo ke změně místa jeho trvalého pobytu či bydliště. Naopak shora uvedenou adresu žalobce jako místo svého trvalého i skutečného pobytu opakovaně potvrdil v oznámeních o poskytovateli pomoci ze dne 26. 7. 2021 a 25. 8. 2021. Tutéž adresu žalobce uvedl rovněž ve svém odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a současně na ni byla (řádně) doručena obě správní rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že soud nenalezl ve správním spisu žádnou jinou adresu (ať už místa trvalého pobytu či bydliště) a žalobce žádnou alternativní adresu nezmínil ani v soudním řízení, dospěl zdejší soud k závěru, že sociální šetření zcela jednoznačně proběhlo v místě žalobcova bydliště. K namítanému pochybení tudíž nedošlo.

46. Konečně co se týče námitky, že správní orgány při hodnocení zdravotního stavu a schopností zvládat základní životní potřeby postupovaly v neprospěch žalobce, zdejší soud zdůrazňuje, že v tomto směru žádné indicie z předloženého správního spisu neplynou. Ostatně sám žalobce na podporu své argumentace nepředestřel žádné konkrétní skutečnosti, příp. nenabídl důkazy, jež by o namítané neobjektivnosti hodnocení svědčily. Pro úplnost pak krajský soud dodává, že orgány lékařské posudkové služby jsou při posuzování zdravotního stavu žadatele o dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem povinny vycházet v první řadě ze zdravotnické dokumentace, jejíž obsah následně konfrontují s výsledky šetření tzv. „na místě“ (srov. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách). Tak tomu bylo bezpochyby i v nyní řešené věci. Z hlediska úplnosti podkladů PK MPSV využila veškeré relevantní podklady vedoucí k řádnému zjištění zdravotního stavu žalobce. Přijatý posudkový závěr pak soud považuje vzhledem ke skutkovým okolnostem posuzované věci jako dostatečně srozumitelně, logicky a přesvědčivě odůvodněný. Na přesvědčivosti posudku pak nijak neubírá, pokud komise odlišně od lékaře OSSZ zjistila, že žalobce v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá celkem dvě základní životní potřeby (namísto jedné), a posoudila jeho zdravotní stav o něco příznivěji, avšak z hlediska stanovení stupně závislosti shodně.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

47. Ze shora uvedených důvodů rozhodl krajský soud o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
48. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci nebyl žalobce ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení *ex lege* (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává přímo u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec

nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22. ledna 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce